

de groene ruimte

Nader onderzoek vleermuizen en Rugstreep- pad planlocatie Kop Ijsselveld, Montfoort

Colofon

Titel : Nader onderzoek vleermuizen en Rugstreeppad planlocatie Kop IJsselveld, Montfoort

Projectnummer: 12314

Opdrachtgever : Gemeente Montfoort
Postbus 41
3417 ZG MONTFOORT

Datum : 16 oktober 2012

Status rapport : eindrapport / definitief

Bestand : 12314eindrap1.wpd

Opdrachtnemer: De Groene Ruimte BV
Postbus 400
6700 AK Wageningen
tel. 0317-423969 fax 0317-418758
dgr@dgr.nl www.dgr.nl

Handtekening : Naam : ir. P.A.F.M. Reijbroek
voor akkoord Handtekening:
directie

Auteursrecht : De auteursrechten van dit rapport rusten bij zowel opdrachtgever als opdrachtnemer, tenzij schriftelijk anders is/wordt overeengekomen. Alleen degenen bij wie het auteursrecht rust zijn gerechtigd het rapport voor eigen gebruik te vermenigvuldigen, te verspreiden of toe te passen, alsook om het ter informatie aan derden openbaar te maken tegen onderling (= zij bij wie het auteursrecht rust) overeengekomen voorwaarden (kosten, citeren, gebruiken, wijzigen etc).

Aansprakelijkheid : Raadpleging van en eventuele verdere handelingen met/op basis van het door De Groene Ruimte BV geleverde product vallen buiten elke verantwoordelijkheid van opdrachtgever en/of De Groene Ruimte BV.

Inhoud

1. Inleiding	5
2. Plangebied	7
3. Werkwijze	9
4. Resultaten	11
4.1. Vleermuizen	11
4.2. Rugstreeppad	12
4.3. Overige waarnemingen	12
5. Conclusies en aanbevelingen	15
5.1. Conclusies	15
5.2. Aanbevelingen	15
Bronnen	17

I. Inleiding

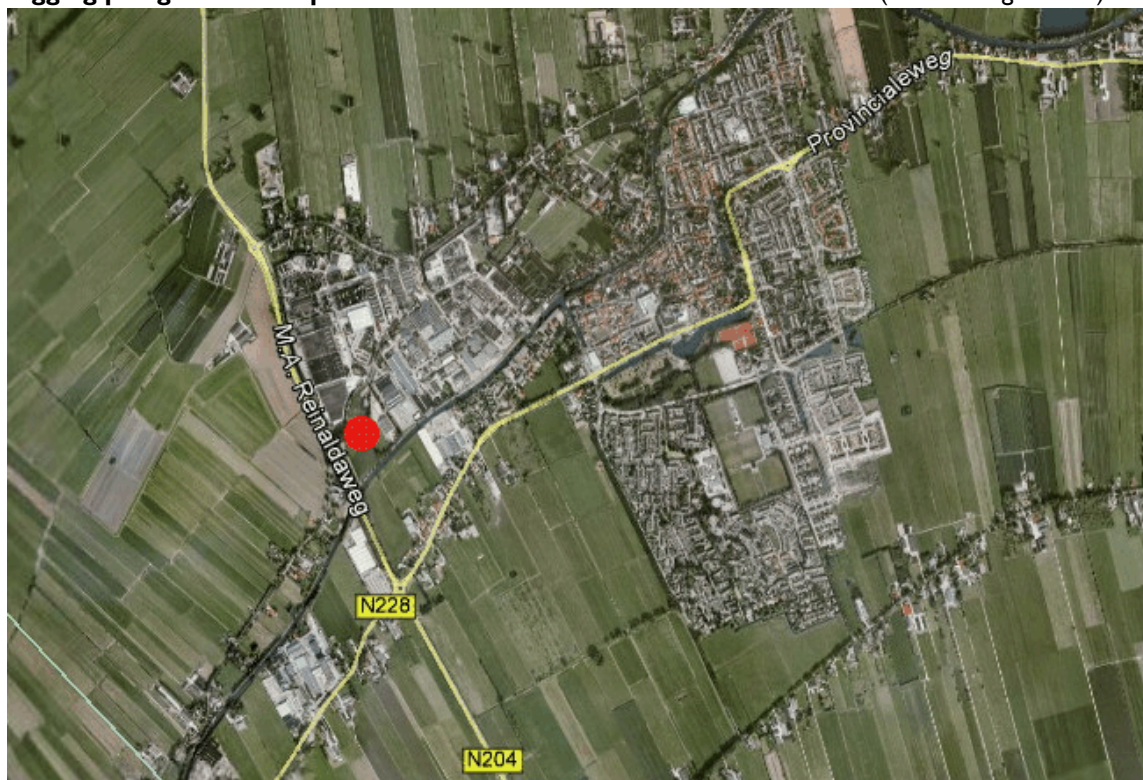
Voor de planlocatie Kop IJsselveld heeft de gemeente Montfoort een uitbreiding gepland. Het plangebied betreft een open terrein met enige bebouwing en houtsingels langs de randen. De ingreep bestaat uit het amoveren van (een deel van) de aanwezige elementen, waarna het bedrijventerrein wordt uitgebreid in het plangebied. Door die ingreep zullen eventueel aanwezige, middels de Flora- en faunawet (FF-wet) (streng) beschermde soorten worden verstoord.

De FF-wet vereist dat tevoren uitsluitsel verkregen moet zijn, eventueel een ontheffing wordt aangevraagd (en verkregen) en/of maatregelen worden genomen om verstoring te beperken dan wel te voorkómen. Uit een quickscan in 2011 door AD.ECO is onder andere gebleken, dat nader onderzoek noodzakelijk is naar de aanwezigheid van vleermuizen en Rugstreeppad en de betekenis van een aantal elementen voor deze soorten om in voldoende mate uitsluitsel te krijgen over de aanwezigheid of afwezigheid van deze soorten en de mogelijke verstoring van deze soorten door de beoogde ingreep.

De gemeente Montfoort heeft aan De Groene Ruimte BV gevraagd om het benodigde nader onderzoek uit te voeren. In deze rapportage zijn de werkwijze en resultaten beschreven en zijn de daaraan gekoppelde conclusies en aanbevelingen geformuleerd. In het onderzoek zijn de genoemde streng beschermde vleermuizen en Rugstreeppad betrokken en is ook gelet op andere (streng) beschermde soorten.

Er heeft geen andere toetsing dan aan de Flora- en faunawet plaatsgevonden.

Ligging plangebied ten opzichte van de bebouwde kom van Montfoort (bron: Google Earth)

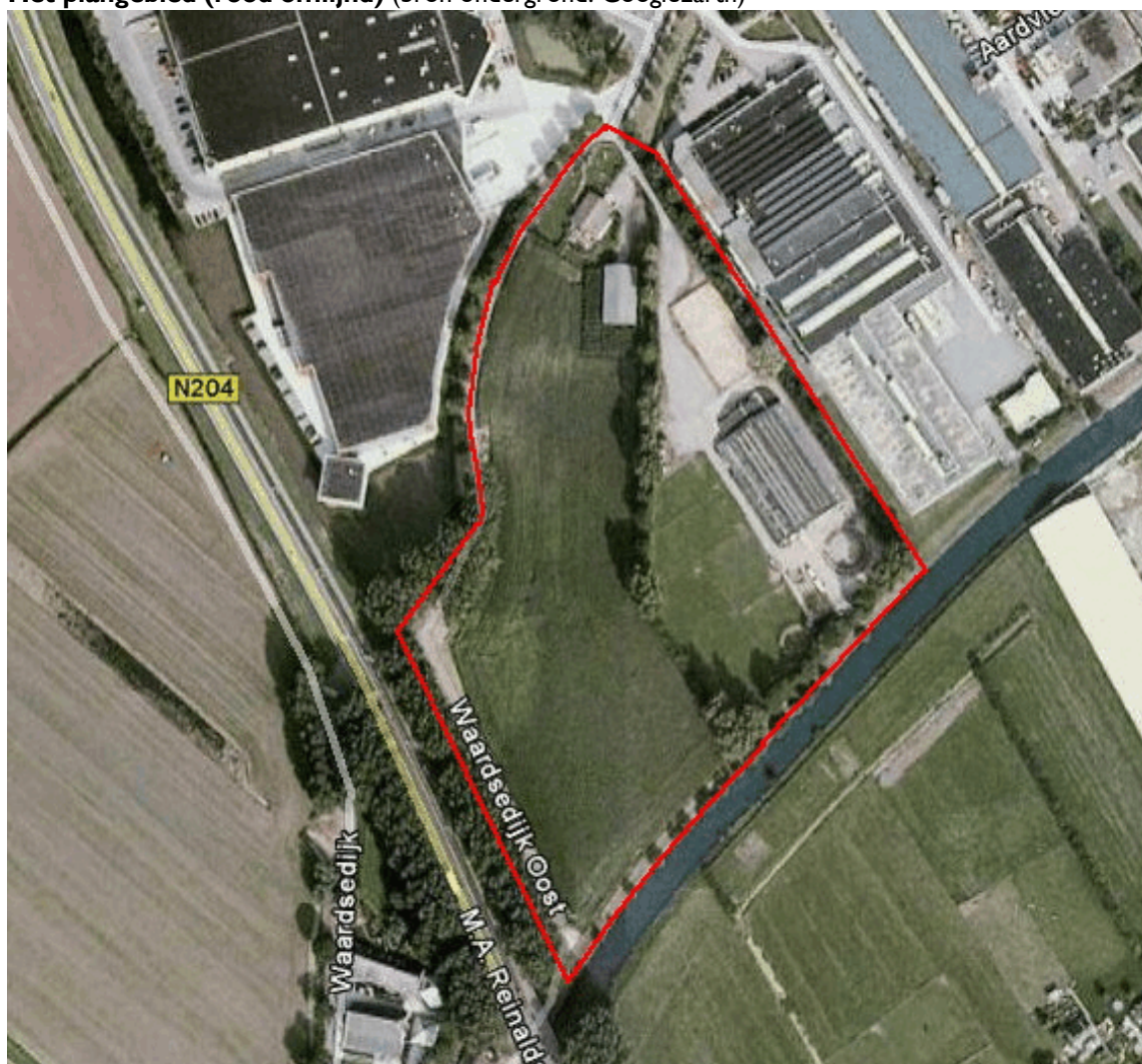
2. Plangebied

Het plangebied betreft de zuidelijke hoek van het industrieterrein Kop IJsselveld in Montfoort en ligt ingeklemd tussen de Hollandse IJssel, de N204 en de Waardsedijk-Oost.

In de westelijke helft van het plangebied ligt een voormalige maïsakker en staat een woonhuis met een fruitschuur. De oostelijke helft van het plangebied betreft voornamelijk de manege (De Weststichtse Ruiters) met opstallen, parkeerplaats en buitenbakken.

De ingreep betreft uitbreiding van het industrieterrein op het plangebied. Tijdens het seizoen van 2012 is de maïsakker steeds meer in gebruik geraakt voor opslag van grond van naburige terreinen. Op het perceel ten noord-oosten van het plangebied werd volop gebouwd in de zomer en het najaar van 2012. Op 22 augustus 2012 bleek, dat kort tevoren de bomen op de zuidelijke oever waren teruggezet tot korte stompjes. Dit kan van invloed zijn geweest op de activiteit van vleermuizen op de Hollandse IJssel.

Het plangebied (rood omlijnd) (bron ondergrond: GoogleEarth)

De manege in het plangebied

Het woonhuis

3. Werkwijze

Voorafgaand aan de veldinventarisatie is kennis genomen van de soortenstandaarden (Dienst Regelingen, 2011a, 2011b, 2011c en 2011d) en het protocol voor vleermuisonderzoek van het Netwerk Groene Bureaus (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, 2012). Verspreid over de periode april - september zijn vijf veldbezoeken gebracht, gericht op genoemde (doel)soorten. De werkzaamheden zijn uitgevoerd door een ervaren ecooloog/vleermuisdeskundige¹⁾.

Vleermuizen zijn met behulp van een batdetector (Pettersson D240x) en op zicht geïnventariseerd. Er was apparatuur (Roland Edirol R- 09HR) beschikbaar waarmee geluidsopnamen van de batdetector konden worden gemaakt en daarna worden geanalyseerd met het programma Batsound. Tijdens de in- en uitvliegtijden is gelet op zwermende en in- of uitvliegende vleermuizen bij de gebouwen en bomen in het plangebied. Ook zijn foeragerende of passerende vleermuizen geïnventariseerd. De functie van de bebouwing en de groenelementen is genoteerd. De Rugstreeppad is op basis van de roep en op zicht geïnventariseerd.

De weersomstandigheden tijdens de veldbezoeken zijn opgenomen in de onderstaande tabel.

Overzicht veldbezoeken

<i>Datum</i>	<i>Omstandigheden / toelichting</i>
23 april 2012	Het avondbezoek, gericht op alle doelsoorten, vond plaats tussen 21.00u en 22.40u. Het was regenachtig, vooral motregen, de windkracht was 2 en de temperatuur was circa 10°C.
24 mei 2012	Het avondbezoek, gericht op alle aandachtsoorten, vond plaats tussen 21.40u en 23.00u. Het was deels bewolkt, de windkracht was 2-3 en de temperatuur was circa 23°C.
4 juli 2012	Het ochtendbezoek, gericht op alle aandachtsoorten, vond plaats tussen 3.35u en 5.05u. Het was deels bewolkt, windstil en de temperatuur was circa 18°C.
22 augustus 2012	Het avondbezoek, gericht op alle aandachtsoorten, vond plaats tussen 21.00u en 23.10u. Het was helder, van windstil naar windkracht 2-3 en de temperatuur was circa 16°C.
18 september 2012	Het avondbezoek, met name gericht op vleermuizen, vond plaats tussen 19.40u en 22.05u. Het was half bewolkt, de windkracht was 2-3 en de temperatuur was circa 11°C.

¹⁾ ir. Rienk Noordhuis.

Het fietspad ten westen van het plangebied met op de achtergrond de populieren

De Hollandse IJssel ten zuiden van het plangebied

4. Resultaten

4.1. Vleermuizen

Algemeen

Er zijn zeven soorten vleermuizen waargenomen.

Van de bebouwing is alleen het woonhuis van belang voor vleermuizen.

Binnen het plangebied wordt er op enkele plaatsen gejaagd door Gewone dwergvleermuizen, maar niet door andere soorten. Het betreft geen essentiële jachtterreinen.

Er lopen twee essentiële vliegroutes langs het plangebied: langs de populierenrij aan de westzijde en langs de Hollandse IJssel aan de zuidoost zijde. De vliegroutes verbinden belangrijke verblijfplaatsen met foerageergebieden. Beide vliegroutes worden veel gebruikt door vleermuizen, de meeste soorten vleermuizen gebruiken de Hollandse IJssel en deze route is dan ook van groter belang dan de route langs de populieren.

Mogelijk heeft de route over de Hollandse IJssel ook een functie heeft voor migratie; de route langs de populieren zal die functie naar verwachting niet hebben.

De rijen populieren en de Hollandse IJssel (inclusief het schouwpad) worden gebruikt als jachtterrein door enkele soorten vleermuizen.

Resultaten per vleermuissoort

Gewone dwergvleermuis

Er is een zomerverblijf-/paarplaats van één of enkele dieren vastgesteld in het woonhuis. Op 4 juli is een roepend mannetje gezien, dat invloog in het woonhuis. Op 22 augustus zijn twee dieren achter elkaar uitgevlogen. Het was op dat moment duidelijk een paarplaats. Als winterverblijfplaats lijkt het houten huis niet geschikt.

Roepende mannetjes zijn tevens aangetroffen onder de brug van de N205 en op twee plaatsen onder de populierenrij.

In de manege en omgeving zijn geen verblijfplaatsen vastgesteld.

Er zijn op 24 mei, 4 juli en 22 augustus passerende Gewone dwergvleermuizen vastgesteld over het fietspad ten westen van het plangebied. Hier is een essentiële vliegroute aanwezig.

Ook over de Hollandse IJssel passeren Gewone dwergvleermuizen en daarnaast wordt er veel gejaagd door Gewone dwergvleermuizen. Ook dit is een essentiële vliegroute.

Ruige dwergvleermuis

Deze soort is na de Gewone dwergvleermuis het meeste waargenomen. Ze jagen en passeren vooral langs de Hollandse IJssel en tevens langs de populieren aan de N205 en direct ten zuiden van de vijver op het bedrijventerrein. Hier is ook een paarplaats van de Ruige dwergvleermuis vastgesteld: vanuit een populier is een typisch roepend dier aangetroffen en er zijn ook sociale geluiden gehoord, die worden geassocieerd met de paarplaats van de Ruige dwergvleermuis. Het is zeker dat het dier de paarplaats in een populier heeft, maar de exacte locatie kon niet worden gevonden. Hoewel de paarplaats net buiten het plangebied ligt kan de ingreep van invloed zijn op deze verblijfplaats; zo kan verlichting vanuit het plangebied een negatief effect hebben op de functie als paarplaats.

Laatvlieger

Laatvliegers zijn jagend en/of passerend aangetroffen langs de Hollandse IJssel. Het ging steeds om één of enkele dieren.

Er zijn geen verblijfplaatsen van deze soort vastgesteld in het plangebied.

Watervleermuis

Op 22 augustus zijn enkele Watervleermuizen jagend en/of passerend vastgesteld boven de Hollandse IJssel en boven de vijver.

Er zijn geen verblijfplaatsen van deze soort vastgesteld in het plangebied.

Meervleermuis

Op 22 augustus is een passerend dier waargenomen boven de Hollandse IJssel. Op 18 september is in elk geval één passerende dier (mogelijk twee dieren) waargenomen boven de Hollandse IJssel.

Er zijn geen verblijfplaatsen van deze soort vastgesteld in het plangebied.

Rosse vleermuis

Op 22 augustus is een passerend dier waargenomen boven het plangebied.

Er zijn geen verblijfplaatsen van deze soort aangetroffen in of nabij het plangebied.

Gewone grootoorvleermuis

Er is op 4 juli een passerend of jagend dier waargenomen direct ten westen van het plangebied. De dorpse omgeving met boerderijen in dit gebied is geschikt voor deze soort.

In het plangebied wordt de soort alleen jagend verwacht.

4.2. Rugstreeppad

Er is gezocht en geluisterd naar Rugstreeppaden. Er zijn geen (sporen van) Rugstreeppaden aangetroffen in het plangebied of in de directe omgeving ervan.

Wel is een Gewone pad aangetroffen.

Er zijn ook Bastaardkikkers en mogelijk Meerkikkers waargenomen.

4.3. Overige waarnemingen

In de populieren ten westen van het plangebied bevindt zich een Roekenkolonie. Een Roekenkolonie is jaarrond beschermd. Dat betekent dat de nesten niet of alleen onder bepaalde strenge voorwaarden mogen worden verwijderd.

Direct ten westen van het plangebied leeft een paartje Bosuilen. De uilen jagen ook in het plangebied en roepen vanuit de populieren. Er is geen verplichting tot specifieke maatregelen ten behoeve van deze Bosuilen.

Er zijn geen jaarrond beschermde nesten in het groen of in de gebouwen op het plangebied aangetroffen.

5. Conclusies en aanbevelingen

5.1. Conclusies

- Er is een vaste verblijfplaats (zomerverblijfplaats/paarplaats) van de Gewone dwergvleermuis aangetroffen in het woonhuis. Het huis is waarschijnlijk niet geschikt als winterverblijf voor Gewone dwergvleermuizen.
- Er zijn twee essentiële vliegroutes aangetroffen langs het plangebied, te weten de rijen populieren langs het fietspad en de Hollandse IJssel en omgeving. Deze vliegroutes verbinden belangrijke verblijfplaatsen met jachtgebieden. De Hollandse IJssel wordt door meer soorten gebruikt dan de route langs de populieren en zou ook een functie als migratieroute kunnen hebben.
- In het plangebied zelf is geen vliegroute aangetroffen.
- In de populieren, nabij de vijver ten westen van het plangebied, bevindt zich een paarplaats van de Ruige dwergvleermuis. De paarplaats bevindt zich net ten westen van het plangebied. De ingreep kan echter wel invloed hebben op deze verblijfplaats. Hierbij speelt vooral de verlichting in het plangebied een rol.
- Er zijn geen verblijfplaatsen van Rugstreeppad aangetroffen; deze soort wordt momenteel uitgesloten in het plangebied.
- In de populieren ten westen van het plangebied bevindt zich een Roekenkolonie. Nesten van Roeken zijn jaarrond beschermd.
- De aanwezigheid van een paartje Bosuilen direct ten westen van het plangebied heeft geen specifieke gevolgen vanuit tot de Flora- en faunawet.
- Te allen tijde is de wettelijke zorgplicht van kracht. Dit houdt onder andere in dat aanwezige dieren, waaronder Haas, Egel, amfibieën en muizen, de kans moeten krijgen een veilig heenkomen te zoeken.
- Bij het verwijderen van groen en de gebouwen moet rekening worden gehouden met broedgevallen. Er zijn geen jaarrond beschermde nesten in groen of gebouwen aangetroffen in het plangebied; broedgevallen zijn echter altijd beschermd.
- In verband met de vliegroutes ten westen en zuiden van het plangebied moet verlichting op deze zones beperkt blijven tot een niveau dat geen negatief effect heeft op de functionaliteit voor vleermuizen.

5.2. Aanbevelingen

- Alvorens versturende activiteiten te plegen wordt een ontheffing ingevolge de FF-wet aangevraagd en verkregen voor overtreding van art. 11 van de FF-wet voor Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis. De ontheffingsaanvraag, inclusief bijbehorend activiteitenplan, dient te worden aangevraagd bij de Dienst Regelingen van het ministerie van EL&I. Uiteraard dient bij de uitvoering aantoonbaar te worden gewerkt volgens de voorwaarden uit de ontheffing.
- Geadviseerd wordt om een ecologisch werkprotocol op te laten stellen, waarin is aangegeven en uitgewerkt op welke wijze met de aanwezige (streng beschermde en algemene) planten- en diersoorten wordt omgegaan, welke voorzorgsmaatregelen worden getroffen en welke mitigatie wordt gepleegd, opdat wordt voldaan aan de FF-wet incl. wettelijke zorgplicht (voor bijvoorbeeld de Roeken, Bosuilen en aanwezige kikkers). Uiteraard dient aantoonbaar volgens het werkprotocol te worden gewerkt.

- Indien de (sloop)activiteiten en/of het rooien van bomen plaatsvinden in een periode waarin broedgevallen niet zijn uit te sluiten, dan dient kort tevoren (maximaal enkele dagen) een broedgevallen te worden uitgevoerd.
- Opdat de maatregelen volgens de wet- en regelgeving verlopen en de mitigerende maatregelen tot het beoogde resultaat leiden, worden alle werkzaamheden begeleid door een ter zake kundig ecoloog. Van de begeleiding wordt steeds verslag gedaan, zodat aantoonbaar conform de afspraken wordt gewerkt.

Bronnen

AD.ECO, 2011. Advies Flora en faunawet en Natuurbeschermingswet voor de uitbreiding bedrijven-terrein Kop IJsselveld te Montfoort. - Onderzoeksrapport in opdracht van de gemeente Montfoort.

Dienst Regelingen, 2011a. Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie, Den Haag.

Dienst Regelingen, 2011b. Soortenstandaard Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*. Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie, Den Haag.

Dienst Regelingen, 2011c. Soortenstandaard Rugstreeppad *Bufo calaminta*. Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie, Den Haag.

Dienst Regelingen, 2011d. Soortenstandaard Gewone Gewone grootoorvleermuis *Plecotus auritus*. Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie, Den Haag.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur, 2012. Vleermuisprotocol 2012. 24 februari 2012. Netwerk Groene Bureaus, Odijk.

